

רפואה מרחוק (לרחוק) - הנגב כאתגר

בישראל הריחוק של תושבי הפריפריה הדרומית מהמרכז הינו משמעותי ועשוי במקרים קיצוניים לעלות גם בחיי אדם. בחינתם של מדדי תשתיות הבריאות באזור הדרום מלמדת שבכל מדד, מצוי אזור הדרום במקום האחרון מבין אזורי הארץ. להלן שיטה שיכולה לפתור את המצוקה של הנגב

פרופ' נדב דוידוביץ' ופרופ' גבי בן נון 17/5/2016 13:23 |

שירותי רפואה לרחוק Telemedicine – הנו מושג המתייחס למגוון דרכים למתן שירותי בריאות ורפואה, ללא קשר למיקום הפיזי של המטפל-מטופל, תוך שימוש באמצעי תקשורת שונים המגשרים על פערי מרחק.

בישראל הריחוק של תושבי הפריפריה הדרומית מהמרכז הינו משמעותי ועשוי במקרים קיצוניים לעלות גם בחיי אדם.

בחינתם של מדדי תשתיות הבריאות באזור הדרום מלמדת שבכל מדד (שיעור רופאים, שיעור אחריות, שיעור מיטות), מצוי אזור הדרום במקום האחרון מבין אזורי הארץ. כתוצאה מהנגישות הנמוכה יותר של שירותי הבריאות בפריפריה, המטופלים נאלצים להתמודד גם עם נסיעות מכבידות מביתם לשירותים רפואיים הנמצאים לא פעם רק במרכז הארץ ובמקרים רבים נמנעת מהם קבלת שירותים בזמן ובאיכות נאותים.

תאונה בצומת הנגב צילום: דוברות מד"א

בשנים האחרונות ישנה התקדמות בתגבור שירותי הרפואה בנגב שבאה לידי ביטוי בתמריצים שנתנו לרופאים ואחיות לעבודה בפריפריה, בשינוי בנוסחת ההקצאה לקופות החולים כך שתכלול גם משתנה מרחק, בפתיחת שירותים חדשים ועוד, אך למול נקודת הפתיחה הנמוכה שבה היו מצויות תשתיות הבריאות בדרום, אין בכך די. בעקבות הרצון לחשיבה מחודשת על הנושא, משלחת מאוניברסיטת בן גוריון נסעה לבחון מודל חדשני של הנגשת שירותי רפואה לרחוק שהקימה קרן הלמסלי בצפון מערב

ארה"ב .

כדי להתגבר על בעיית המרחק בארה"ב, נבנה מודל של תשתיות טכנולוגיות רפואיות מתקדמות, כוללניות, יעילות ואפקטיביות לשיפור השירות והטיפול בחולים, תוך כדי שילוב בין ארגוני .

בצפון מערב ארה"ב הוקם Hub המשלב בין מומחים שונים (טראומה, מחלות כרוניות, דימות, פרמקולוגיה ועוד) שנותן שירותים לכ – 130 בתי חולים קטנים מארגונים שונים הממוקמים בפריפריה. לאחר הביקור התרשמנו שטכנולוגיית ה Hub- יכולה להוות אחד מהפתרונות למענה החדשניים לבעיות איתם מתמודד הנגב .

מטיילים בנחל נקרות צילום: אפי פרי תירות הר הנגב

הפתרון של מתן רפואה מרחוק (לרחוק) במודל Hub אינטגרטיבי הכולל אפשרות תמיכה במגוון תחומים החל מסיוע online לצוותי טראומה, לטיפול בחולים כרוניים, לשימוש מושכל בתרופות, פענוח בדיקות מעבדה ודימות, הכשרה ותמיכה בצוותים מרוחקים ועוד .

שירותי הרפואה מרחוק מתקיימים בישראל מזה מספר שנים, אך השימוש בו עדיין מצומצם ואינו מתחבר לכדי מענה כוללני שיאפשר גישור על פערי המרחק הקיימים בפריפריה. הרפואה מרחוק אינה ניתנת "מחוסר ברירה", אלא מהווה דרך יעילה להנגשת השירותים .

למעשה האתגר המרכזי באימוץ רפואה מרחוק איננו טכנולוגי אלא ארגוני ולכן חשוב לשקף את האתגרים הרבים שניתנים להשגה באמצעות שימוש ברפואה מרחוק, ולחזק את שיתוף הפעולה בין כל קופות החולים והצוותים הרפואיים הפועלים בהם מבלי שירגישו מאויימים מטכנולוגיה חדשנית זו. ניתן לעשות זאת באמצעות יצירת שיח בין קופות החולים השונות ופיתוח מאגר משאבים משותף .

אוכלוסיית הנגב מונה כיום מעל מיליון נפש החיים ב- 60% משטחה של מדינת ישראל. במקומות ישוב מרוחקים בנגב יכולה רפואה מרחוק להציע חלופת שירות כמעט יחידה. הנגשת מגוון רחב של שירותים רפואיים איכותיים לאוכלוסייה הנגב, היא אתגר חשוב לכל ארגוני הבריאות הפועלים באזור – הן מסיבות קליניות והן מסיבות כלכליות. בניית מערכת Hub בשילוב בין כוחות המצוינות שנמצאים כעת בנגב –

אוניברסיטת בן גוריון יחד עם מרכזי החדשנות בקריית התייטק החדשה, קופות החולים ובתי החולים
בנגב, יכולים לשמש מודל לחיקוי בשאר חלקי הארץ.

פרופ' נדב דוידוביץ' ופרופ' גבי בן נון, הם ראשי הפורום לבריאות הנגב